

Rīgā, 2017.gada 17.martā

Trīs gadi, kopš Rīgā ieviesta gidu sertifikācija, parādījuši, ka Saistošie noteikumi Nr.91 no 2013.gada 17.decembra nesasniedz paredzēto mērķi - sakārtot tūrisma pakalpojumu sniegšanu galvaspilsētā un aizsargāt gidu darba tirgu, bet gan daudzos gadījumos traucē.

Aicinām Rīgas Domi ieskatīties Saistošajos noteikumos Nr.91 un labot pieļautās nepilnības!

1.

(1) Papildināt p.7.2, 7.4 un 7.5 ar piebildi, ka minētie pretendenti apguvuši izglītību vai strādājuši kā gidi periodā līdz 2017.gadam - tātad līdz Saistošo noteikumu potenciālo precizējumu spēkā stāšanās brīdim.

(2) Svītrot p.29.2 un 29.3 un veikt labojumus visos Saistošo noteikumu punktos un sadaļās, kur tie minēti.

Pamatojums. Pirms 3 gadiem praktiski visi Rīgas gidi varēja saņemt sertifikātu, jo bija padomāts gan par tiem, kuri izglītību saņēmuši padomju laikā, gan par tiem, kas bija apmeklējuši gidu kursus, pat, ja tie nav bijuši licenzēti, jo pirms Saistošo noteikumu pieņemšanas nebija noteikti kritēriji un noteikumi Rīgas gida darbībai. Saistošo noteikumu p.7.1-7.4. akceptē reālo stāvokli, dodot iespēju saņemt Rīgas gida kvalifikāciju pretendentiem, kas dažādos ceļos bija apguvuši gida profesiju un/vai strādājuši kā gidi vismaz 3 gadus.

Mūsaprāt, izsniedzot Rīgas gida sertifikātu, sertifikācijas komisija ir apstiprinājusi gida profesionālo kvalifikāciju, kas turpmākajos gados ir jāuztur pietiekami augstā līmenī, apmeklējot profesionālās pilnveides kursus un veicot citas darbības noteiktā apjomā (pašreizējā Noteikumu versijā 60 stundas). Mūsaprāt, nav pamata apšaubīt jau sertifikācijas procesā piešķirto gida kvalifikāciju, kas pašreizējā Saistošo noteikumu versijā diemžēl tiek darīts, iekļaujot p.29.2 un 29.3. Tai pašā laikā, atzīstot, ka nākotnē gida sertifikātu vajadzētu saņemt tikai personām, kas apguvuši akreditētas augstākās izglītības programmas, kas piešķir tūristu gida kvalifikāciju, vai akreditētu augstākās izglītības programmu un licencētu (akreditētu?) tūristu gidu profesionālās pilnveides programmu, mēs ierosinām Sertifikācijas noteikumu p.7.2, 7.4 un 7.5 iezīmēt laika robežu, līdz kurai tiek pieļauta pieredze (tūrisma firmas atzinums) 3 gadi vai 10 gadi, kā arī vidējās izglītības un nelicenzētu programmu apguve savas gida kvalifikācijas pierādīšanai, lai stāvoklis, ka gidi šādā veidā apgūst gida profesiju, neturpinātos laikposmā pēc Saistošo noteikumu stāšanās spēkā.

2.

(1) P.26.7 samazināt akadēmisko stundu skaitu tūristu gida profesionālo zināšanu un prasmju pilnveidei no 60 stundām uz tādu skaitu, ko var nodrošināt RTAB organizētos bezmaksas semināros un lekcijās par aktuāliem jautājumiem Rīgas attīstībā, kultūrā, arheoloģijā.

(2) Saistošajos noteikumos rekomendācijas formā ieteikt ne tikai kursus un lekcijas, bet arī citas izglītības pilnveides formas - paša sagatavota ekskursijas maršruta izstrāde, novadītas lekcijas, citas radošās izpausmes, ko gids deklarācijas formā var iesniegt kā apliecinājumus profesionālajai pilnveidei.

Pamatojums. Saistošie noteikumi pašlaik skaidri nenorāda, kas var kalpot kā pierādījums profesionālai pilnveidei, tomēr ir prasība, lai savu profesionālo pilnveidi gids pierāda dokumenta formā. Mūsdienīgie masu informācijas līdzekļi dod daudzveidīgas iespējas profesionālai pilnveidei, kas ne vienmēr ir pierādāmas ar rakstveida apliecinājumiem - var noskatīties seminārus un atsevišķas lekcijas videoierakstā internetā (piemēram, LU Vēstures fakultātes lekciju ieraksti), gidi nereti patstāvīgi sagatavo jaunus ekskursiju maršrutus un vada mācību ekskursijas un, būdami speciālisti kādā ar tūristu gida profesiju saistītā jomā, lasa lekcijas utt. Sertifikācijas komisijas locekļu skaits un kvalifikācija, mūsaprāt, ir pietiekami, lai šāda rakstura dokumentus pilnvērtīgi izvērtētu.

3.

P.22 papildināt to pretendentu loku, kuriem ir tiesības vadīt ekskursijas pa Rīgu 1.pielikumā minētajās teritorijās, un noteikt ekskursiju pieteikšanas kārtību, dodot iespēju vadīt ekskursijas a) profesionāliem - ekspertiem mākslas, vēstures, kultūrvēstures, arhitektūras u.c. ar kultūras tūrisma saistītās jomās, b) muzeju līdzstrādniekiem c) skolotājiem – mācību ekskursijas.

Pamatojums. Mūsaprāt, jāparedz, ka saviem skolēniem mācību ekskursijas drīkst vadīt arī vēstures vai kādas citas jomas skolotāji, kā arī dažādu jomu eksperti. Lai nebūtu tā, ka tādi savas jomas eksperti kā Ojārs Spārītis, Voldemārs Eihenbaums, Jānis Krastiņš nedrīkst vadīt ekskursijas, ja kāds gribētu iepazīties ar viņa kā eksperta redzējumu par Rīgu, jo viņš nav sertificēts tūristu gids (saskaņā ar Saistošo noteikumu Nr.91 p.1.1). Par ekspertiem būtu uzskatāmi arī Vēstures un kuģniecības muzeja līdzstrādnieki gidi utml..

4.

Svītrot p.8.1 vai samazināt nepieciešamo valsts valodas prasmes līmeni no C uz B

Pamatojums. Nav saprotams, kādēļ Saistošajos noteikumos ir izvirzītas tik augstas prasības valsts valodas prasmei, ja gids strādā ar tūristiem tajās valodās, par kurām viņš iesniedzis pierādošus dokumentus. Ja gids ir ieguvis augstāko izglītību citā zemē un apguvis Rīgas gida licenzētu programmu, piemēram, angļu valodā, bet ekskursijas vada ķīniešu, portugāļu vai citā, Saistošie noteikumi praktiski liedz viņam to darīt.

5.

Iekļaut p.26.3 papildinājumu, kas ļauj vadīt ekskursijas savā dzimtajā valodā.

Pamatojums. Saistošajos noteikumos pašlaik nav paredzēts, kā savu valodas prasmi lai pierāda, piemēram, gids, kura dzimtā valoda ir krievu valoda, bet mācījies viņš ir latviešu skolā, tāpēc nav dokumenta, kas pierāda viņa krievu valodas prasmi (zināmi konkrēti gadījumi).

6.

P.20 izmainīt sertifikāta derīguma termiņu no 3 gadiem uz 5 gadiem.

Pamatojums. Neredzam loģisku pamatojumu tieši 3 gadu derīguma termiņam. Daudzās ar izglītību saistītās jomās izglītības dokumentu darbības termiņš ir 5 gadi.

7.

(1) Papildināt Saistošos noteikumu IV daļu ar punktiem, kas precizētu gidu pakalpojumu piedāvāšanas vietu un veidu, ja gids darbojas kā pašnodarbināta privāta persona, nevis pēc darba devēja pasūtījuma.

(2) Rast iespēju arī pašnodarbinātām personām, individuāliem komersantiem uz atvieglotiem noteikumiem piedalīties LIVE RIGA partneru programmā, kas ļautu reklāmu par savām ekskursijām izvietot TIC stendos, iekārtojot speciālu gidu stendu.

Pamatojums. Šāds papildinājums izbeigtu daudz kritizēto praksi, ka Rīgas gidi, kas strādā ar individuālajiem tūristiem, piedāvā savus pakalpojumus uz mācīgā veidā jebkurā Vecrīgas vietā, tādējādi bojājot pilsētas tēlu. Šajā Saistošo noteikumu sadaļā vēlams noteikt vietas Vecrīgā vai citās populārās tūristu apmeklējuma vietās, kur individuāliem tūristiem būtu pieejami gidi individuālām ekskursijām bez iepriekšēja pieteikuma, par šīm vietām informācija būtu pieejama TIC.

8.

(1) Izstrādāt kārtību, kādā tiek apzinātas un izskatītas klientu sūdzības par stāstījuma saturu un faktu interpretāciju, piemēram, paredzēt vietu TIC, kur klienti var atstāt savus ierosinājumus, pateicības un sūdzības.

(2) Precizēt laiku, uz kādu gidam tiek anulēts sertifikāts pārkāpumu gadījumā, un veidu, kā šo sertifikātu var atjaunot.

(3) Noteikumos iestrādāt kārtību, kādā notiek gida identitātes pārbaudes procedūra, lai maksimāli samazinātu procedūras laiku un ar cieņu izturētos pret gida profesiju un tūristiem, kuri spiesti gaidīt pārbaudes procedūras laikā.

(4) Tā kā sertificēto gidu saraksts ir atrodams Live Riga datu bāzē, paredzēt tādu soda veidu kā aizrādījums, ja pašvaldības policija konstatē, ka gids ir sertificēts, bet nevar uzrādīt gida vārda zīmi.

(5) Saistošajos noteikumos nav iestrādāta kārtība, kā gids var sniegt paskaidrojumus vai apstrīdēt sūdzību.

Piebilde. 1) Interpretācija var būt subjektīva kā no gida, tā tūrista puses, tādēļ gidam ir jādod iespēja sevi aizstāvēt un sniegt paskaidrojumus. Mēs iesakām apkopot un tipiskās kļūdas faktos vai faktu interpretācijā darīt zināmas arī citiem Rīgas gidiem, lai līdzīgas kļūdas nepieļautu arī savā darbā. 2) Tāpat kā ārpakalpojumu sniedzēju informācija, arī informācija par Rīgas sertificētajiem gidiem ir atrodama Live Riga mājaslapā un ātri noskaidrojama.

9.

Svītrot prasību nēsāt Rīgas karodziņu gida pakalpojuma sniegšanas brīdī.

10.

P.2 aizstāt frāzi „ par kurām informāciju drīkst sniegt Rīgas tūristu gidi” ar vārdiem „kurās jāievēro šie Saistošie noteikumi”;

P.4 frāzi „tiesības sniegt informāciju” aizstāt ar frāzi „ tiesības sniegt gida pakalpojumus”;

P.22 frāzi „Informāciju par Rīgas tūrisma objektiem” aizstāt ar frāzi „Sniegt tūristu gida pakalpojumus”.

Pamatojums. Mūsaprāt, frāze „sniegt informāciju” sašaurina gida darbības jomu, tādēļ tā aizstājama ar frāzi „sniegt tūristu gida pakalpojumus”

11.

Lai sekmētu jaunu tūrisma produktu veidošanos Rīgā, paredzēt kārtību, kā personas, kas nav tūristu gidī, bet piedāvā kādu konkrētu tūrisma produktu (piemēram, gastronomijas tūres), kur nav paredzēta informēšana par vēsturi utt., var saņemt atļauju veikt konkrētas darbības konkrētu laika periodu.

12.

Mūsaprāt, sertifikācijas komisijas uzdevums ir profesionāli izvērtēt iesniegto dokumentu saturu un būt lemttiesīgai strīdīgos un sarežģītos nestandarta gadījumos. Mums nav pārliecības, ka tas tā arī ir, jo uz vairākiem jautājumiem atbildes RTAB mājas lapā neatradām:

- 1) Kur var iepazīties ar sertifikācijas komisijas nolikumu?
- 2) Kāds ir Sertifikācijas komisijas sastāvs?
- 3) No kādiem līdzekļiem tiek finansēta Sertifikācijas komisija?
- 4) Kādiem mērķiem tiek izmantota nauda, ko gidī samaksā par sertifikāciju un resertifikāciju?

Lūdzam sniegt atbildes uz mūsu jautājumiem un skaidrot RTAB atšķirīgo viedokli, ja nepiekrītat mūsu ierosinājumiem.

Cerībā atrast kopīgu valodu ar RTAB, lai veidotos sadarbība starp pašvaldības institūcijām un mums, gidī, lai mēs varētu būt pārliecināti, ka esam vajadzīgi Rīgas pilsētai un darbojamies vienā virzienā – Rīgas attīstības virzienā.